

Я. А. Сушарник,
к. е. н., викладач, Подільський спеціальний
навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж
ORCID ID: 0000-0002-6104-343X

DOI: 10.32702/2306-6806.2021.7.52

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОГО СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

Ya. Susharnik,
PhD in Economics, Lecturer, Podolsk special educational and rehabilitation socio-economic college

ANALYTICAL REVIEW OF THE CURRENT STATE OF FUNCTIONING OF THE PIG INDUSTRY

У процесі інтеграції України до міжнародного співтовариства основним завданням аграрного комплексу є збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції. Забезпечення цього обумовлює пошук інтенсивних напрямів розвитку, застосування новітніх технологій, що дозволяє економити.

Необхідною умовою існування країни є забезпечення її продовольчої безпеки. Що ми розуміємо під продовольчою безпекою — захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності [3].

Головну роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни відіграє тваринництво. Воно забезпечує населення м'ясом, молочними продуктами, шкірою, вовною, яйцями і таке інше. Головними складовими тваринництва України є скотарство (м'ясне та молочне), свинарство, вівчарство, бджільництво та птахівництво. Завдячуючи своїй багатоплідності, скоростиглості та невеликим затратам на приріст одиниці живої маси по відношенню до забійної ваги, в Україні головну складову в тваринництві посідає — свинарство. Завдяки своїй поживності (майже вдвічі поживніша від баранини, яловичини) та корисності сильно цінується українцями.

Цю статтю присвячено огляду сучасного стану ринку продукції свинарства. В ній здійснено аналіз стану галузі свинарства в Україні за показниками динаміки поголів'я свиней в розрізі років. Здійснено аналіз середньої живої маси свиней в порівнянні із середньою забійною масою свиней. Проведено дослідження реалізації на забій свиней (у живій масі тис. т.). Проаналізовано виробництво свинини (в забійній вазі) на 100 га ріллі та на одну особу в усіх категоріях господарств в Україні. Також проведено дослідження імпорту-експорту свинини в 2015 та 2019 роках. Дослідження даних було проведено по всій Україні та для більшої наочності в розрізі областей.

Обґрунтовано, що необхідність ефективного розвитку сільськогосподарських підприємств з виробництва свинини лише за умови подолання негативних явищ у країні, що надасть у найближчій стратегічній перспективі поштовх для повноцінного зростання галузі свинарства.

У дослідженні визначено основні чинники, які впливають на ефективність функціонування галузі свинарства на теренах України, зокрема це селекційна робота, державна підтримка, сприятливий економічний мікроклімат всередині країни.

In the process of Ukraine's integration into the international community, the main task of the agrarian complex is to increase the volume of agricultural production. Ensuring this leads to the search for intensive areas of development, the use of the latest technologies, which allows you to save.

A necessary condition for the country's existence is to ensure its food security. What we mean by food security is the protection of human vital interests, which is expressed in the state guaranteeing unimpeded economic access to food in order to maintain its normal life [3].

Livestock plays a key role in ensuring the country's food security. It provides the population with meat, dairy products, leather, wool, eggs and so on. The main components of animal husbandry in Ukraine are cattle breeding (meat and dairy), pig breeding, sheep breeding, beekeeping and poultry farming. Due to its fertility, precocity and low cost per unit weight gain in relation to slaughter weight, in Ukraine the main component in animal husbandry is — pig farming. Due to its nutritional value (almost twice as nutritious as lamb, beef) and usefulness, it is highly valued by Ukrainians.

This article is devoted to an overview of the current state of the market of pig products. It analyzes the state of the pig industry in Ukraine according to the dynamics of the pig population in terms of years. The analysis of the average live weight of pigs in comparison with the average slaughter weight of pigs was performed. A study of the implementation of the slaughter of pigs (live weight of thousands of tons). The production of pork (in slaughter weight) per 100 hectares of arable land and per person in all categories of farms in Ukraine was analyzed. A study of pork import-export in 2015 and 2019 was also conducted. Data surveys were conducted throughout Ukraine and for greater clarity by region.

The need for effective development of agricultural enterprises for pork production is justified only if the negative phenomena in the country are overcome, which will provide an impetus for the full growth of the pig industry in the near strategic perspective.

This study identifies the main factors that affect the efficiency of the pig industry in Ukraine, in particular, selection work, government support, a favorable economic microclimate within the country.

*Ключові слова: свинина, ринок, підприємство, виробники, поголів'я, імпорт, експорт.
Key words: pork, market, enterprise, producers, livestock, import, export.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Свинина — один із найбільш вживаних видів м'яса в світі. Відповідно до даних OECD-FAO Agricultural Outlook світове виробництво свинини в 2020 році становило — 106,52 млн тонн. Через свої корисні ознаки — свинарство посіло одну із ключових ролей в тваринництві України. Сьогодні для свинарства не є таким безхмарним. Тому на сьогодні першочерговим завданням для України є збереження цієї галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сучасного стану ринку свинини займалася широка плеяда вітчизняних авторів. Зокрема, дана тема досліджувалась у працях: Місюка М.В., Месель-Веселяка В.Я., Волощука В.М., Ібатулліна М.І., Мазуренко О.В., Свиноуса І.В., Шпичака О.М., Одінцева П.Т.

ЦІЛІ СТАТТІ

Метою цього дослідження є оцінка сучасного стану виробництва свинини в Україні та визначення основних факторів, які впливають на ринок свинини.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз сучасного стану свинарства як стратегічно важливої галузі тваринництва у загальній структурі сільськогосподарського виробництва та обґрунтування потреби у державній підтримці її розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Виробництво м'яса — це одна з провідних сфер у вирішенні продовольчої проблеми та забезпечення населення країни повноцінним харчовим білком. Залежно від виду тварин отримують: яловичину, свинину, м'ясо птиці, баранину, конину та інші види м'яса. Туші великої рогатої худоби, одержані від тварин віком від 3-х місяців до 3 років, свиний — до 10 місяців, овець та кіз — до 8 місяців є м'ясо молодняка, а телят, поросят та ягнят від 14 днів до 3-х місяців — м'ясо молочників [6].

Після розпаду СРСР руйнування інфраструктури сільського господарства в Україні, як і економіки країни загалом, призвело до негативних явищ в українській

Таблиця 1. Зміна кількості поголів'я свиней за формами господарювання

Рік	Усі категорії господарств	у тому числі			
		Сільськогосподарські підприємств, всього	з них		господарства населення
			с.г. підприємства	фермерські господарства	
1940	9186	3475	-	-	-
1991	19426,2	14070,5	14070,5	-	5355,7
2000	10072,9	4108,1	4076,1	32	5964,8
2005	6466,1	2098,5	2016,4	82,1	4367,6
2010	7576,6	3307,9	3035,3	272,6	4268,7
2011	7960,4	3625,2	3330,4	294,8	4335,2
2012	7373,2	3319,2	3058,8	260,4	4054
2013	7576,7	3556,9	3291,7	265,2	4019,8
2014	7922,2	3878,9	3606	272,9	4043,3
2015	7350,7	3732,8	3482,9	249,9	3617,9
2017	6669,1	3565,9	3292,9	273,0	3103,2
2018	6109,9	3303,6	3064,7	238,9	2806,3
2019	6025,3	3395,6	3140,2	255,4	2629,7
2020	5727,4	3300,1	3016,1	284,0	2427,3
Відхилення 2020 р. до 2015 р. (+,-)	-1623,3	-432,7	-466,8	34,1	-1190,6

Таблиця 2. Аналіз середньої живої маси свиней до середньої забійної маси

Показники	2001	2010	2015	2017	2018	2019	Відхилення 2019 р. до 2015 р.
Середня жива маса сільськогосподарських тварин, реалізованої на забій, кг							
Господарства усіх категорій	120	114	123	121	120	121	-2,0
Підприємства	118	65	108	106	107	109	1,0
Господарства населення	123	129	144	141	138	140	-4,0
Середня забійна маса сільськогосподарської тварини, реалізованої на забій							
Господарства усіх категорій	92	81	89	87	86	88	-1,0
Підприємства	90	47	79	76	77	80	1,0
Господарства населення	94	92	104	101	99	101	-3,0

тваринницької галузі. Зниження рентабельності виробництва яловичини змусило великі сільськогосподарські підприємства, на які в радянський час припадала левова частка поголів'я ВРХ, відмовлятися від вирощування худоби як від нерентабельного виду бізнесу. У 1990 році виробництво продукції тваринництва в Україні досягло своєї вершини, що збіглося у часі з розпадом СРСР і утворенням вільної, територіально незалежної держави [2].

Самою ефективною галуззю тваринництва є свинарство. Свинарство, галузь тваринництва — розведення свиней для одержання м'яса (свинини) і сала, а також шкіри і щетини.

Завдяки багатоплідності, скоростиглості, великій забійній вазі при порівняно незначній витраті кормів на одиницю продукції, свинина відіграє головну роль у загальному виробництві м'яса (в УРСР 1970 — 46%). Вона майже вдвічі поживніша за яловичину і баранину. Завдяки цим прикметам значення свинарства постійно зростає, зокрема з поч. 19 ст. — зі збільшенням попиту на м'ясні продукти швидко зростаючого населення міст. Зростання кількості свиней у світі (у млн тонн): 1938-39 — 296, 1965-66 — 588, і вже зараз поголів'я свиней у світі

становить понад 850 млн голів, більше половини його зосереджено в Азії. Китай посідає перше місце у світі за кількістю свиней (майже 50% світового виробництва). За обсягом свинарства вирізняються також США (10,3% світового виробництва), Бразилія, ФРН, Данія, Франція, Велика Британія, Нідерланди, Угорщина. Нині існує понад 600 порід свиней різних напрямів продуктивності (м'ясні, сальні, беконні, м'ясо-сальні) [4].

Найпоширенішими породами свиней, які вирощуються на території України, є велика біла, українська степова біла, миргородська, українська степова р'яба, полтавська м'ясна, ландрас, довговуха біла; у деяких районах — північно-кавказька, дюрок.

Відповідно до інформації Асоціації свинарів України за 2020 рік 5 найпотужніших свиногосподарств України, зокрема ПрАТ "АПК-ІНВЕСТ", СП ТОВ "Нива Переяславщини", ТзОВ "Гудвел", ТОВ "НВП Глобинський", ПАП "Агропродсервіс" [1].

Ключовим показником, який характеризує ефективність галузі, є поголів'я тварин. Для оцінки стану свинарства сьогодні розглянемо таблицю 1. Сучасний стан функціонування галузі свинарства.

Таблиця 3. Реалізація на забій свиней (у живій масі тис. т.)

Показник	1990	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Співвідношення 2019 до 2015 року.	
									абсолютне	відносне
Вінницька	118,5	62,6	29,3	31,0	33,9	37,6	33,4	32,1	1,1	1,0354839
Волинська	39,1	26,0	46,5	50,7	54,6	54,9	55,8	48,7	-2,0	0,9605523
Дніпропетровська	130,2	46,5	66,3	70,5	61,3	57,3	49,0	49,5	-21,0	0,7021277
Донецька	117,1	49,2	68,7	89,6	88,4	88,3	88,5	89,7	0,1	1,0011161
Житомирська	60,4	29,9	31,0	38,1	37,1	34,6	35,8	37,3	-0,8	0,9790026
Закарпатська	35,7	29,8	28,5	39,0	38,2	39,5	39,4	41,0	2,0	1,0512821
Запорізька	110,6	46,2	45,2	49,1	44,4	36,7	33,5	31,6	-17,5	0,6435845
Івано-Франківська	33,2	25,4	32,7	57,9	57,7	58,6	56,5	58,1	0,2	1,0034542
Київська	107,1	66,6	58,9	78,1	76,2	88,0	86,8	93,8	15,7	1,2010243
Кіровоградська	88,4	32,9	26,5	36,4	34,4	34,0	34,2	33,9	-2,5	0,9313187
Луганська	70,5	25,9	15,1	8,8	7,5	5,6	3,5	4,4	-4,4	0,5
Львівська	67,2	32,6	43,2	65,3	69,3	69,9	68,8	65,4	0,1	1,0015314
Миколаївська	85,3	25,4	10,7	17,7	15,1	14,1	13,9	13,3	-4,4	0,7514124
Одеська	114,4	54,5	32,0	34,4	32,5	32,0	29,4	27,2	-7,2	0,7906977
Полтавська	132,7	37,0	32,7	64,3	70,4	64,0	57,4	55,9	-8,4	0,8693624
Рівненська	54,9	36,5	29,6	28,3	28,6	29,6	30,3	29,4	1,1	1,0388693
Сумська	84,8	37,5	17,4	21,1	26,0	25,4	26,3	24,6	3,5	1,1658768
Тернопільська	48,9	17,8	25,4	44,0	41,9	43,2	45,8	43,3	-0,7	0,9840909
Харківська	112,1	53,0	30,0	51,6	45,8	32,7	29,1	36,2	-15,4	0,7015504
Херсонська	104,9	39,3	33,3	36,1	34,9	34,0	31,1	26,1	-10,0	0,7229917
Хмельницька	65,9	37,5	21,6	41,0	41,0	40,0	39,2	36,9	-4,1	0,9
Черкаська	95,5	45,2	43,5	48,4	47,5	52,5	46,1	49,6	1,2	1,0247934
Чернівецька	38,6	15,2	26,8	25,8	28,6	27,3	25,5	26,8	1,0	1,0387597
Чернігівська	87,7	32,7	21,7	21,0	22,1	21,8	19,6	21,5	0,5	1,0238095
Автономна Республіка Крим	63,2	42,6	45							

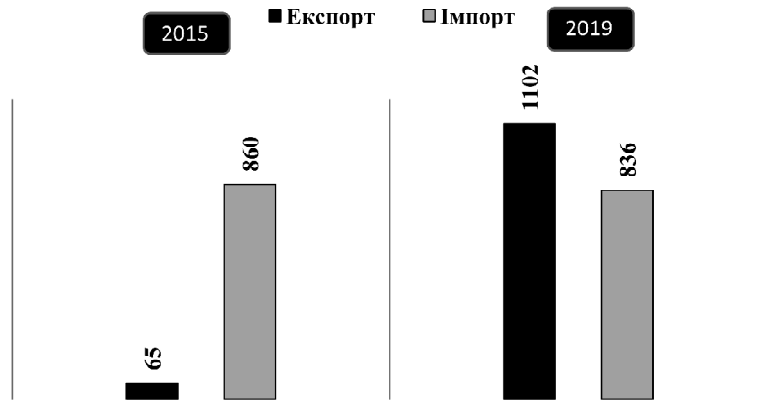

Рис. 1. Показники експорту – імпорту свинини, т

Джерело: побудовано на основі даних Державної фіскальної служби [5].

Аналізуючи данні Держкомстату, ми бачимо значне скорочення поголів'я свиней, яке в 2020 році становило 5727,4 тис. голів. У порівнянні із 2015 роком — скорочення поголів'я на 1623,3 тис. голів. Зокрема, значного скорочення зазнало поголів'я в категорії сільськогосподарські товаровиробники. В порівнянні із 1991 роком ми бачимо скорочення на 77%. Лише фермерські господарства показали плюсове сальдо на цій ниві. Чисельність поголів'я свиней в 2020 рік виросла на 34,1 тис. голів в порівнянні із 2015 роком.

На обсяг поголів'я свиней в сторону зменшення вплинула африканська чума свиней та окупація Автономної Республіки Крим. За останні п'ять років на території України було зафіксовано в районі 300 спалахів цієї хвороби [7].

Протягом багатьох років сільськогосподарські товаровиробники, які займаються вирощуванням зернових культур, мають значно більшу можливість щодо вигідної реалізації своєї продукції порівняно з тваринниками. Як наслідок в Україні значно скоротилося поголів'я свиней,

яке в 2015 році становило 7,3 млн голів, що на 1,8 млн голів менше у порівнянні до 1940 року (табл. 2.2).

Попри економічну кризу, складність ведення господарства через нестачу найпростіших знарядь і засобів виробництва, господарства населення виявилися своєрідним стабілізатором виробництва свинини на протязі 2000—2020 років, в яких поголів'я свиней зменшувалося набагато нижчими темпами.

Основними причинами такого становища є:

- зменшення обсягів державної підтримки і дорозчання кредитних ресурсів;
- технологічна відсталість, зношеність устаткування галузі;
- відсутність коштів на освоєння інноваційних технологій;
- збільшення обсягів імпорту м'яса та продуктів його переробки за цінами, що нижчі за вітчизняні;
- монополізація закупівельних цін на продукцію тваринництва переробними підприємствами та торгівельними організаціями;

Таблиця 4. Виробництво свинини (в забійній вазі) на 100 га ріллі та на одну особу в усіх категоріях господарств України

Роки	1990			2000			2005			2015			2019			Відношення 2019 р. до 2015 р.		
	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг	всього тис. т	на 100 га ріллі, ц	на одну особу, кг
Вінницька	87,1	49,13	45,07	44,5	27,14	24,33	12,6	7,675	7,257	22,2	13,31	13,82	20,8	12,02	13,459	-1,4	-1,29	-0,3607
Волинська	28,8	42,17	27,14	16,6	26,83	15,49	24,5	40,18	23,36	36,3	59,74	34,81	33,0	49,11	31,995	-3,3	-10,63	-2,81501
Дніпропетровська	104,3	48,98	26,87	33,5	16,16	9,018	30,3	14,46	8,651	51,0	24,49	15,62	37,7	17,72	11,868	-13,3	-6,76	-3,74854
Донецька	94,9	56,85	17,80	34,7	21,43	6,922	30	20,72	6,355	64,5	41,32	15,07	64,5	39	15,611	0,0	-2,32	0,54475
Житомирська	46,9	36,79	30,35	21,2	20,29	14,76	20,9	20,56	15,37	26,7	25,35	21,33	26,1	22,81	21,602	-0,6	-2,53	0,272365
Закарпатська	26,3	139,67	21,00	18,6	93,61	14,64	17,9	90,91	14,31	29,6	153,8	23,5	31,1	155,5	24,805	1,5	1,73	1,300667
Запорізька	84,7	44,13	40,69	34,9	18,52	17,48	19,7	10,41	10,41	37,4	19,88	21,25	24,1	12,68	14,282	-13,3	-7,21	-6,97028
Івано-Франківська	25,2	62,98	17,70	17,5	43,87	12,16	15,9	44,02	11,38	36,5	96,64	26,4	41,0	102,2	29,969	4,5	5,61	3,566206
Київська	83,0	58,01	18,28	49,5	37,97	10,99	39,5	30,37	8,911	58,6	45,77	12,66	70,4	53,29	14,827	11,8	7,52	2,164943
Кіровоградська	67,5	37,57	54,46	23,7	13,75	20,07	19,3	11,24	17,55	29,2	16,88	29,89	27,1	15,32	29,043	-2,1	-1,56	-0,84857
Луганська	55,7	39,38	19,46	20,6	15,57	7,727	10,7	8,387	4,327	7,0	5,704	3,163	2,8	2,196	1,3109	-4,2	-3,51	-1,85253
Львівська	50,3	58,18	18,31	23,3	30,42	8,628	21	28,79	8,082	47,7	66,34	18,81	47,8	62	19,028	0,1	-4,34	0,218653
Миколаївська	62,7	36,92	47,12	20,1	12,22	15,38	6,9	4,26	5,563	11,8	7,165	10,16	8,8	5,152	7,8578	-3,0	-2,01	-2,30341
Одеська	89,6	43,36	33,91	39,9	19,71	15,78	19,9	9,985	8,189	26,2	13,36	10,95	20,7	9,966	8,7077	-5,5	-3,39	-2,2392
Полтавська	100,8	55,04	57,46	25,3	14,78	14,97	14,4	8,448	9,054	48,4	28,25	33,52	42,1	23,17	30,353	-6,3	-5,08	-3,16561
Рівненська	43,2	65,41	36,93	27,1	42,59	22,82	24,2	38,62	20,79	21,0	34,17	18,08	21,8	33,13	18,907	0,8	-1,04	0,826834
Сумська	64,3	47,85	44,88	27,3	22,99	20,16	19,8	17,4	15,69	14,8	12,76	13,23	17,2	13,93	16,102	2,4	1,17	2,868095
Тернопільська	36,0	40,22	30,8	12,0	14,19	10,31	7,2	8,837	6,391	32,3	38,87	30,25	31,6	37,13	30,423	-0,7	-1,74	0,174185
Харківська	82,3	41,76	25,74	38,0	19,83	12,69	32,2	17,57	11,23	38,8	20,96	14,24	27,2	14,04	10,231	-11,6	-6,92	-4,00741
Херсонська	78,6	44,85	63,39	23,9	14,46	19,61	16,3	9,775	14,18	22,0	13,15	20,66	15,9	8,933	15,47	-6,1	-4,22	-5,18509
Хмельницька	49,1	37,41	32,15	27,4	22,55	18,61	17	14,39	12,13	29,5	24,23	22,73	26,6	20,06	21,2	-2,9	-4,17	-1,53
Черкаська	72,7	56,9	47,47	32,1	25,58	22,08	28,6	23,17	20,84	35,7	28,74	28,62	36,6	28,77	30,702	0,9	0,03	2,082387
Чернівецька	29,8	88,32	31,77	9,3	27,94	9,93	11	33,2	12,03	16,5	51,23	18,13	17,0	51,36	18,855	0,5	0,13	0,722085
Чернігівська	65,1	43,34	45,98	22,7	18,52	17,5	15,6	12,24	12,93	16,0	12,13	15,23	16,4	11,26	16,544	0,4	-0,87	1,310538
АР Крим	47,4	39,01	22,55	32,2	27,63	15,26	18,3	15,53	9,127									

— руйнування інтеграційних зв'язків;
— низький рівень розвитку власної кормової бази, свинарських комплексів промислового типу;

— різке підвищення цін на комбікорми та премікси [6].
Як ми бачимо із таблиці 2, показник середньої живої маси сільськогосподарських тварини в 2019 році в усіх категоріях господарств становила 121 кг. В порівнянні із 2001 роком вона незначно але виросла на 1 кг. Відповідно середня забійна маса сільськогосподарської тварини в господарствах усіх категорій становила 88 кг. У порівнянні із 2001 роком відхилення становить — 3 кг. Як ми бачимо, в основному ефективність вирощування свиней залишилась сталою.

Негативна ситуація яка склалась із поголів'ям свиней за цей період в Україні, свідчить про зниження обсягів виробництва та реалізації свинини.

Дані, що наведені у таблиці 3, реалізація на забій свиней (у живій масі тис. т) свідчать про тотальне скорочення обсягів реалізації свинини в усіх формах господарств. Аналізуючи дані таблиці 3, ми можемо побачити, що станом на 1990 рік лідируючою областю по реалізації свиней на забій була Полтавська область з показником 132,7 тис. т у живій вазі. Станом на початок 2020 року цей показник становив 55,9 тис. т.

У порівнянні із 2015 роком ми бачимо скорочення реалізації свинини по всіх областях України. Серед областей із позитивним сальдом бачимо Вінницьку, Черкаську і Чернівецьку. Даний приріст є невеликим у межах 1 тисячі тонн, у розрізі всієї України не є суттєвим.

Необхідно також звернути увагу на показник експортно-імпортних операцій (рис.1).

Як ми можемо побачити в 2019 році показники імпорту збільшились до 1102 т, що майже у 20 разів більше в порівнянні із 2015 роком. Показники експорту залишились майже на місці і в 2019 році зменшились на 24 т. в порівнянні із 2015 роком. Отже, в Україні імпорт перевищує експорт 266 тонн.

Відповідно до даних наведених у таблиці 4 в 1990 році Дніпропетровська область очолила перелік областей України по виробництву свинини. Цей показник склав — 104,3 тис. т. Відповідно вирощування на 100 га ріллі ц. становило 48,98. У свою чергу за даним показником в 1990 року лідирувала Закарпатська область з показником 139,67. Аналізуючи показник виробництва свинини на душу населення, Полтавська область очолила перелік з показником у 57,46 кг.

Зменшення поголів'я свиней із 19426,2 тис. голів за 1991 рік до 6025,3 тис. голів за 2019 рік (табл. 1) призвело до скорочення виробництва свинини. Окремої уваги заслуговує цей показник у категорії господарства населення. Відповідно до 2000 року чисельність утримуваного поголів'я свиней господарствами населення зростала, після чого відбулося його поступове скорочення і на 1 січня 2020 року їх чисельність становила 2427,3 тис. голів проти 5964,8 тис. голів у 2000 році.

ВИСНОВОК

Проаналізувавши сучасний стан ринку продукції свинини, ми бачимо негативну тенденцію, яка може бути небезпечною для продовольчої безпеки країни. Для покращення ситуації на ринку виробництва свинини потрібно звернути увагу на таке:

- вирішення проблеми із африканською чумою свиней;
- стимулювання на державному рівні виробників свинини;
- створення сприятливих умов для збереження племінної бази і унеможливлення знищення високопродуктивного маточного поголів'я;
- створення програми пільгового кредитування виробників свинини;
- стимулювання проведення селекційної роботи з урахуванням тенденцій сучасної селекційної науки;
- підвищення купівельної спроможності населення.

Література:

1. Асоціація "Свинарів України". URL: <http://asu.pigua.info/>
2. Брик М. М. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі тваринництва в Україні. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Т. 28. № 4. С. 331—337.
3. Вікіпедія. Продовольча безпека. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B0_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0
4. Вікіпедія. Свинарство. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>
5. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/ms/f11>
6. Місюк М.В., Сушарник Я.А. Аналіз сучасного стану функціонування галузі свинарства. Інноваційна економіка. 2016. № 7—8. С. 28—35.
7. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2370606-virus-cumi-svinej-ne-ominuv-zodnu-oblast-ukraini-stop-acs.html>

References:

1. Association of Pig Farmers of Ukraine (2021), available at: <http://asu.pigua.info/> (Accessed 05 July 2021).
2. Bryk, M. M. (2018), "Current state and prospects of development of the livestock industry in Ukraine", *Ekonomicznyj analiz*, vol. 28, no. 4, pp. 331—337.
3. wikipedia (2021), "Food security", available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Food_security (Accessed 05 July 2021).
4. wikipedia (2021), "Pig farming", available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Pig_farming (Accessed 05 July 2021).
5. State Fiscal Service of Ukraine (2021), available at: <http://sfs.gov.ua/ms/f11> (Accessed 05 July 2021).
6. Misiuk, M. V. and Susharnyk, Ya. A. (2016), "Analysis of the current state of the pig industry", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 7—8, pp. 28—35.
7. Ukrinform (2017), "Swine fever virus has been detected in all regions of Ukraine for five years", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2370606-virus-cumi-svinej-ne-ominuv-zodnu-oblast-ukraini-stop-acs.html> (Accessed 05 July 2021).

Стаття надійшла до редакції 11.07.2021 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73